

TIEN PUNTEN VOOR DE TOEKOMST VAN DE ZORG

Iedereen kan zien dat het niet goed gaat in de zorg. Covid-19 legt de zwakke punten van het huidige zorgsysteem bloot. In de crisis- en infectieziekten-bestrijding, maar ook en vooral in ons zorgsysteem. Dat vraagt om nieuwe ideeën en beleid in de zorg. Om lef, leiderschap en een andere manier van denken. Maar zelfs in het NU lijkt alles gericht op behoud of (minimale) aanpassing van het huidige stelsel. Wij zijn ervan overtuigd dat Nederland zich deze luxe niet kan permitteren.

De coronapandemie heeft als in een snelkookpan aangetoond hoe kwetsbaar onze samenleving en ons zorgstelsel zijn als er opeens sprake is van toename van de vraag om zorg. Datzelfde gebeurt er, veel langzamer maar heel erg zeker, door de leefstijl-epidemie en de vergrijzing. Maar terwijl corona ons overkwam, zien we deze problemen al jaren aankomen. We moeten ons juist nu beraden op de toekomst en hoe we onze samenleving op orde en de zorg voor iedereen beschikbaar houden.

In Fryslân deden we uitgebreid onderzoek naar de regio en de zorgsector. Dit gaf ons inzicht in wat er nodig is om in de toekomst goed voor onszelf en voor elkaar te blijven zorgen. We participeerden in relevante landelijke trajecten, op basis waarvan we goed zicht hebben op de grote veranderingen in de bevolkingsopbouw, de vergrijzing en de mogelijkheden van de digitale wereld. Op basis daarvan concluderen wij dat er een brede maatschappelijke herwaardering van gezondheid nodig is. Uitgangspunt voor die herwaardering is “gezond, gelukkig en waardevol” te leven in een samenleving die dat ondersteunt. En die zorg biedt, als het niet meer gaat. We staan voor het faciliteren van het gewone, gezonde leven en het creëren van een gezonde leefomgeving.

We hebben daarom 10 punten geformuleerd die richtlijn kunnen zijn voor toekomst:

1. De burger in alle verscheidenheid is het startpunt van alle denken. Het gaat om gezond, gelukkig en waardevol leven binnen de mogelijkheden van het individu.
2. De samenleving heeft de verantwoordelijkheid een langdurig houdbaar en haalbaar stelsel voor zorg en welzijn te realiseren gericht op de hele bevolking. Dit vergt een inspanning van de samenleving als geheel, waarbij iedereen gelijkwaardig deelnemer is. Iedereen moet nadenken over haar/zijn rol: burgers, overheden, professionals, verzekeraars, onderwijs, onderzoek, bedrijfsleven.
3. Een houdbaar en haalbaar stelsel voor zorg en welzijn is begrijpelijk voor iedereen, en spreekt de taal van iedereen. De burger begrijpt de eigen rol en kan op een eenvoudige manier een beroep doen op advies, steun en zorg.
4. Een houdbaar en haalbaar stelsel inspireert burgers tot gezonde keuzes, en ondersteunt burgers en gemeenschappen als het hen niet lukt.
5. Technologie en digitale zorg hebben een plaats in het leven van iedereen. Dat betekent ook dat er zorgvormen zonder directe menselijke interventie mogelijk en nodig zijn. We moeten ons op deze toekomst voorbereiden.
6. De zorg is zoveel mogelijk lokaal en dichtbij beschikbaar en georganiseerd, met een drempelloze toegang, niet alleen de huisarts en fysiotherapeut, ook de thuiszorg en andere vormen van ondersteuning. Gespecialiseerde zorg vindt plaats in regionale en goed bereikbare centra.
7. Preventie is een vanzelfsprekend onderdeel van de zorg in de volle breedte, van bevorderen van gezond leven tot het voorkomen van nog meer gezondheidsschade bij kwetsbare mensen. Preventie is belangrijk in alle levensfasen. We benaderen preventie vanuit het perspectief van de levensloop met aandacht voor ingrijpende gebeurtenissen in een mensenleven.
8. Het stelsel van sociale zekerheid en zorgverzekeringen staat ten dienste van de hele mens, diens gezondheid en welbevinden en gaat niet primair uit van systemen. Het stelsel moet daarom integraal en zonder schotten zijn.
9. De samenleving, en dus ook zorg en welzijn, vraagt om flexibel inzetbare en digitaal vaardige mensen, voor wie meerdere opleidingsroutes beschikbaar zijn. Dit impliceert dat de bestaande

professionele structuur niet langer uitgaat van alleen beroepen, maar ook van vaardigheden, zoals eerder de Raad voor de Volksgezondheid en Samenleving al adviseerde.

10. Onderzoek en kennisontwikkeling zijn onlosmakelijk verbonden met groei en ontwikkeling van een samenleving met een nieuw zorgstelsel. Dit onderzoek vindt plaats onder leiding van kennisinstellingen. Dit in directe samenwerking met de praktijk, omdat daarbinnen immers een enorm kennispotentieel bestaat.

Zijn deze 10 punten dan de finale oplossing? Wat het maar zo eenvoudig. Het vergt idealisme, gedeeld leiderschap en een enorme veranderingsbereidheid om een nieuw zorgstelsel te maken en in te voeren. Door deze 10 als uitgangpunt te nemen kunnen we het juiste gesprek voeren en keuzes maken die nodig zijn voor een samenleving die voor iedereen veilig en vertrouwd is en voelt.